

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme. (Lejeværdi af egen bolig m. v. i 1980).

(Lovforslag nr. L 135. Fremsat 31/1 79. Første behandling 14/2 79. Betænkning 16/5 79).

Der var stillet 18 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

*Forhandling***Karl Nielsen (S):**

Der er til det foreliggende lovforslag stillet 18 ændringsforslag, og heraf er 4 stillet af ministeren for skatter og afgifter. Jeg skal først omtale de ændringsforslag, som er tiltrådt af et flertal.

Ændringsforslag nr. 6 går ud på, at der lægges et loft ind på 3.500 kr., således at lejeværdistigningen fra 1979 til 1980 højst kan andrage dette beløb.

Ændringsforslag nr. 8 er af rent redaktionel karakter.

Ændringsforslagene nr. 17 og 18 går ud på, at vurderingsmyndighederne kan gennemføre den i lovforslaget omtalte vurderingsfordeling af de såkaldte blandede ejendomme og tofamilieshusene allerede i løbet af efteråret 1979, altså ikke som anført i lovforslaget ved omvurderingen pr. 1. april 1980. Denne fremrykning gennemføres dels af hensyn til vurderingsmyndighedernes arbejde i forbindelse med omvurderingen pr. 1.

april 1980, dels i forbindelse med forberedelsen af 17. alm. vurdering.

Disse 4 ændringsforslag skal jeg anbefale at man stemmer for. Alle øvrige ændringsforslag vil vi stemme imod.

Må jeg generelt om disse ændringsforslag sige, at hvis ændringsforslagene fra henholdsvis fremskridtspartiet, de konservative, CD og kristeligt folkeparti blev gennemført, ville det betyde et provenutab for stat og kommune på mange hundrede millioner kroner. Mener disse partier virkelig, at det er ansvarlig økonomisk politik at lempe finanspolitikken i den nuværende situation? Vi mener det ikke. Vi betragter disse ændringsforslag som liggende på grænsen af det uansvarlige rent finanspolitiske set.

At fremskridtspartiet anlægger denne uansvarlige linje, er ikke noget nyt og derfor heller ikke overraskende, men at de konservative, CD og kristeligt folkeparti er med på den galej, er knap så forståeligt.

Vi må selvfølgelig i denne situation nøjes med at glæde os over, at disse partier i dag vil stemme for den populære del af forslaget, nemlig dette, at de blandede ejendomme og tofamilieshusene nu kommer ind under lejeværdireglen.

Vi havde håbet på, at de gamle boligforligspartier kunne have båret forslaget igenem i enighed. Vi mener at have udvist imødekommethed ved at lægge loftet på de 3.500 kr. ind i forslaget.

Vi har selvfølgelig noteret os med tilfredshed, at det radikale venstre har kunnet tilslutte sig forslaget.

Fjerde næstformand (Melchior):

Må jeg til orientering oplyse, at det hidtil har været meningen at køre de sidste 4 sager på dagsordenen igennem uden pause, og dette vil, indtil klokken er 7 i hvert fald, blive opretholdt. Så vil der på ny være formandskifte, og alt efter hvor langt vi er i behandlingen, vil der blive taget stilling til det. Det er ikke ment som noget pres, men kun til orientering.

Glistrup (FP):

Det store Fremskridt – med stort F – i regeringsoplægget er noget, der angår de tusindvis af bæredygtige virksomheder for dansk økonomi, som drives på den måde, at

[Glistrup]

værksted, butik, eller hvad der nu kan være tale om, findes i den ejendom, hvor ejeren også har sin bolig.

Det er jo noget, som fremskridtspartiet har kæmpet for i årevis og gang efter gang har været ude for at man med et massivt og knusende flertal har stemt ned her i folketinget, hvor så at sige alle partier har vendt sig imod fremskridtspartiets forslag. Nu går det jo sådan, som det jo lykkeligvis er gået så umådelig mange gange i de sidste 6 år, at efter 3-4 års forsøg fra fremskridtspartiets side på at få noget igennem rejses der debat ude i offentligheden, og så føres det igennem. Så er trykket på de gamle partier blevet så stort, at det gennemføres.

Så kan vi jo tage os det let, at man glemmer at overholde ophavsretslovens regler og fortælle, hvor det i grunden stammer fra. Vi kan selvfølgelig tage os det uhyre let, at vi befinder os i den situation, at man driller og skriver ledere i Horsens Folkeblad og andre steder, hvor man ikke ved bedre, om, at fremskridtspartiet det er nogle, der har gennemført noget med heste og militæret og almanakstempel og sådan noget. Vi har gennemført i snesevis af store og afgørende ting, og i dag får vi altså gennemført yderligere en række af fremskridtspartiets mærkesager, som er blevet stemt ned gennem årene.

Det er jo sådan, når man ser på ændringsforslag nr. 1 fra centrum-demokraterne, at de ikke vil være med i denne store landvinding. Man vil fortsat have, at vore mindre erhvervsdrivende skal plages med disse overfald i form af skønsmæssige ansættelser, hvor de kommer til at betale en enorm ekstra lejeværdi, ud over hvad andre mennesker kommer ud for, men selvfølgelig: centrum-demokraterne om det. Når det er centrum-demokraternes linje, som det fremgår af deres ændringsforslag nr. 1, at de mener, at mindre erhvervsdrivende fortsat skal beskattes på denne måde, ja, så skal vi da bare prise os lykkelige over, at de ikke spiller nogen rolle i det knusende flertal, som i dag vil gennemføre, at man får denne beskatning af de mindre erhvervsdrivende, som vi andre har arbejdet for igennem så lang tid.

Ser vi videre på centrum-demokraternes ændringsforslag nr. 1, så er det jo ikke en enkeltstående ting, at man dér vil opretholde den gammeldags beskatning. Man går også ind for, at ejerlejligheder ikke skal have stan-

dardfradrag. Man går også ind for, at man skal fortsætte med at have 2.000 kr. som standardfradrag de steder, man vil have standardfradrag, til trods for at disse 2.000 kr. nominelt er fastsat tilbage i 1965. For centrum-demokraterne spiller det altså ikke nogen rolle, at det vitterlig er dyrere at få håndværksarbejde udført i dag og formentlig også vil være det i 1980, end det var i 1965.

Vi ser også i centrum-demokraternes ændringsforslag nr. 1, at den ulykkelige skeldeling mellem ejendomme, der er erhvervet før og efter den 9. december 1969, er noget, centrum-demokraterne vil opretholde, den ekstra strafbeskatning, som folk, der har købt efter denne dato, udsættes for. Når dertil kommer, at dette ændringsforslag nr. 1 fra centrum-demokraterne er skrevet af en eller anden, som må have drevet sprogstudier udi Malabarien eller et lignende sted - det er meget, meget hård kost overhovedet at få dechifreret det, som centrum-demokraterne dér foreslår - så er det jo klart for enhver, at vi selvfølgelig må stemme imod centrum-demokraternes ændringsforslag nr. 1 i betænkningen.

Så kan man begynde at filosofere over, hvorfor det i grunden er kommet dertil, at centrum-demokraterne i den grad vil piske parcelhusbefolkningen med skorpioner, som man giver udtryk for i sit ændringsforslag. Det er jo langt væk fra de lyse dage i 1973, hvor man oplevede, at centrum-demokraterne med rette påpegede, hvordan parcelhusbefolkningen blev plyndret, blev mishandlet, og den er i allerhøjeste grad et bærende element i det danske folkeliv. Men det er altså blevet udviklingen nu 6 år efter.

Det er sådan, at den mand, der bar fakkelen ud over landet for centrum-demokraterne, altså har slidt sig op på midteuropæiske landeveje eller ude i Gyngemosen, eller hvor han nu render rundt. Vi kan bare fastslå, at resultatet er blevet, at skumle og besynderlige kræfter synes at have overtaget styret inden for dette parti, og det må vi altså konstatere med et »Adieu, démocrates centriques« og så håbe, at vi ikke ser noget mere til dem. Det er således, at vi har rigeligt med indsats for at nå de gode og de positive resultater i fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 2, 9 og 10.

Jeg hørte nok, at socialdemokratiets ordfører, når man skal have penge, ikke tager alle

[Glistrup]

de mange meningsløse projekter, man laver ude over jordkloden, og som kulturminister Niels Matthiasen og andre iværksætter. Det er således, at man ikke i socialdemokratiet kan finde midler til at komme frem til en anstændig beskatning af de mennesker, der bor i parcelhuse, og det er da selvfølgelig rigtigt, at de samme penge ikke kan bruges to gange.

Hr. Karl Nielsen siger, at det er aldeles uansvarligt at stemme for nogle forslag, der vil medføre øgede statsudgifter på flere hundrede millioner kroner, som hr. Karl Nielsen udtrykte sig. Det ville det være, hvis vi ikke havde påvist, hvor man kunne hente de penge hjem, hvis ikke vi havde påvist den ene efter den anden efter den 100., efter den 200., efter den 300. besparelse, der på en socialt ansvarsbevidst måde kan finansiere de lettelser i skattetrykket, som vi vil give de unge familier, der bor rundt omkring i parcelhuse. Det har vi påvist, og det burde hr. Karl Nielsen have set.

Så havde hr. Karl Nielsen nogle vældige bekymringer for, hvordan det ville være finanspolitisk, hvis man gennemførte fremskridtspartiets ændringsforslag. Hr. Karl Nielsen forudså, at disse flere hundrede millioner kroner, som han talte om, ville få finanspolitikken til at bryde sammen. Når hr. Karl Nielsen sidder i et parti med en finansminister, der i den grad har ødelagt den danske finanspolitik igennem de sidste 5 år, så den kører med underskud, der vel nu er på vej til at være 50.000 mill. kr., så kan det ikke tages rigtig alvorligt, når man fremfører disse gevaldige bekymringer, fordi der er tale om nogle hundrede millioner kroner, som man efter hans mening ville komme til at lette parcelhusfolkets beskatning med.

Derfor må vi afvise de bekymringer, der har været ved at stemme for fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 2, 9 og 10. I nr. 2 har vi jo inkluderet nogle af de landvindinger, som er opstået, og som jeg har været inde på, i forbindelse med ejendomme til blandet benyttelse, men vi har jo også opnået fremskridt vedrørende tofamiliehuse og på forskellige andre områder.

Når vi altså nu har fået nogle af vore mærkesager klaret med det regeringsoplæg, der er kommet, så har vi yderligere taget nye punkter med, som vi godt er klar over at vi ikke får igennem her i 1979. Men da der jo

skal gå en 3-4 år, før flertallet åbenbart kan følge fremskridtspartiets oplæg på disse områder, så må vi altså regne med, at vi hellere må se at komme frem med de nye tanker og de nye ideer nu, sådan at vi kan få det igen om nogle år.

En af de nye ting, som vi lancerer ved vore ændringsforslag vedrørende dette års lovgivning om parcelhusbeskatningen, er de situationer, hvor der ligger en ubebygget grund i tilknytning til parcelhuset. Det, der jo er meningen med parcelhusbeskatningen, med lejeværdien, er, at man skal søge at beskatte boligværdien, men det er jo ikke meningen, at der deri skal ligge nogen jordbeskatning.

Det er således, at man med hensyn til disse skatteforhold har fastslået fra skattetidernes morgen i århundredets begyndelse, at der ikke betales lejeværdi af værdien af et jordstykke. Det har man undergravet, hvis jordstykket ligger i en efter den lokale ligningsmyndigheds opfattelse passende nær afstand fra boligen, og så beskatter man altså denne ubebyggede byggegrund, eller hvad der nu kan være tale om, som folk har erhvervet, og som måske er adskilt med hæk og i hvert tilfælde har et andet matrikelnummer og ligger i nærheden af, hvor folk bor, og så forhøjer man altså lejeværdien af egen bolig en hel del i anledning af denne værdi af jord.

Nu er det jo ikke nogen hemmelighed, at der vedrørende jordbeskatningen råder ret forskellige opfattelser i dette folketing, men jeg tror ikke, at der er nogen, der vil finde det rationelt at løse de problemer, der vitterlig eksisterer i forbindelse med jordbeskatningen, via en øget lejeværdibeskatning. Derfor er det i og for sig en uting med den administrative praksis, der er groet op vedrørende større jordtilliggende, at man dér forøger lejeværdibeskatningen, alt efter om jorden ligger nærmere eller fjernere fra selve huset. Det er altså det problem, vi tager hul på med en del af vort ændringsforslag nr. 2.

Vort ændringsforslag nr. 9 er stillet ud fra den gammelkendte betragtning, at der selvfølgelig bør gælde de samme regler om standardfradrag, hvad enten ejerboligerne ligger ved siden af hinanden som en samling rækkehuse eller klyngehuse ude i naturen eller ligger oven på hinanden som ejerlejligheder. Det forsøger vi altså at presse igennem ved vort ændringsforslag nr. 9.

[Glistrup]

Vort ændringsforslag nr. 10 er forslaget om, at standardfradraget nu efter disse 15 års forløb, hvor det har stået helt uændret på de 20 hundredkronesedler, skal reguleres. Vi vil regulere det op til de 7.000 kr., der svarer til en pristalsregulering.

Nu vil formanden ikke tillade mig at gå videre – derfor holder jeg op.

Fogh Rasmussen (V):

Der er i betænkningen stillet en række ændringsforslag. Venstre kan støtte de fire ændringsforslag, som er fremsat af regeringen, men må afvise de øvrige.

Centrum-demokraterne foreslår, at lejeværdibeskatningen fastfryses på niveauet for 1978, og fremskridtspartiet foreslår, at lejeværdibeskatningen fastfryses på 1979-niveauet. Centrum-demokraternes forslag vil betyde, at man ikke opnår den nedsættelse af beskatningen i blandede ejendomme for de erhvervsdrivende, som regeringens forslag tilsigter, og for begge disse to ændringsforslag, fra centrum-demokraterne og fremskridtspartiet, gælder det, at de vil bryde med de forudsætninger, som venstre har lagt til grund ved behandlingen af forslaget om beskatning af ejerboliger. Vi har ønsket en fastfrysning i den forstand, at den gennemsnitlige stigning i lejeværdien ikke måtte overstige den forventede stigning i løn og indkomst. Stigningen ifølge regeringens forslag vil blive lidt under 6 pct. De to forslag vil i realiteten betyde en real nedsættelse af lejeværdien i ejerboliger. Det finder vi ubegrundet.

Derimod kan vi støtte regeringens forslag om at lægge et loft over lejeværdistigningen på 3.500 kr. Som jeg også påpegede under førstebehandlingen, vil der være enkelte grupper, som på grund af den forenkling, der ligger i lovforslaget, ville få en ekstraordinært stor lejeværdistigning. Omkring 13.000 husejere tilgodeses nu af dette loft.

De konservatives og kristeligt folkepartis forslag om i stedet at lægge et loft ind på 1.000 kr. smager vel nok lidt af overbud. Vi betragter egentlig forslaget som et forsøg på en fastfrysning af lejeværdien, og af de grunde, som jeg omtalte før, kan vi ikke støtte dette forslag.

Det konservative folkeparti foreslår endvidere, at der ikke skal ske en beskatning af

skattemæssigt overskud. For det første vil et sådant forslag indebære et betragteligt provenutab, og dernæst vil det forslag jo være en begunstiggelse af de skatteydere, som har et skattemæssigt overskud, eller som er i stand til at nedbringe den prioritetsgæld, de har i deres hus.

Kristeligt folkeparti foreslår, at vi bevarer datolinjen den 9. december 1969. Jeg vil gerne sige, at for venstre har den forenkling, der ligger i afskaffelsen af datolinjen, netop været et af de væsentlige positive punkter i regeringens forslag. Efter vores opfattelse er forudsætningerne for at beregne en lavere lejeværdi af huseerhvervet før den 9. december 1969 ikke længere til stede. Derfor må vi også afvise dette ændringsforslag.

Der er også fremsat en række ændringsforslag vedrørende standardfradraget. Fremskridtspartiet foreslår, at det forhøjes fra 2.000 kr. til 7.000 kr. Det konservative folkeparti foreslår en forhøjelse fra 2.000 kr. til 5.000 kr., og endvidere foreslår det konservative folkeparti, at der også indføres standardfradrag for ejerlejligheder.

Det giver mig anledning til at sige, at vi egentlig er en smule forundret over de ændringsforslag, vi her ser præsenteret fra det konservative folkeparti. Vi ved, at det ville indebære et ret betragteligt provenutab, hvis vi skulle opfylde det konservative ændringsforslag om at forhøje standardfradraget fra 2.000 kr. til 5.000 kr., hvis vi skulle afskaffe beskatningen af skattemæssigt overskud, og hvis vi skulle indføre standardfradrag på ejerlejligheder. Jeg tror ikke, jeg overdriver, når jeg siger, at det ville indebære provenutab i milliardstørrelse, og dertil kommer det provenutab, der ville ligge i at begrænse stigningen i lejeværdi til 1.000 kr. Det giver mig anledning til at spørge det konservative folkeparti: er det det konservative folkepartis opfattelse, at statsfinanserne skal forringes med det provenutab, der her er tale om? Hvis ikke det er det konservative folkepartis opfattelse, hvor vil det konservative folkeparti da finde de penge, der skal finansiere de lempelser i lejeværdibeskatningen, som det konservative folkeparti har lagt op til?

I det hele taget beklager vi i venstre, at nogle af de partier, som hidtil har stået bag som et bredt flertal i boligpolitikken, ikke har villet vise den ansvarlighed, at de har villet være med til at bære denne boligløs-

[Fogh Rasmussen]

ning igennem. Vi havde gerne set et bredere flertal bag den boligløsning, der er lagt op til, end tilfældet er blevet. Til gengæld glæder vi os over, at det radikale venstre har vist, at de er villige til at tage et medansvar for de forbedringer, der ligger i det lovforslag, regeringen har lagt frem, den forenkling, der ligger, den nedsættelse, der sker af lejeværdien bl. a. for erhvervsdrivende i blandede ejendomme.

Hagen Hagensen (KF):

Først vil jeg takke hr. Fogh Rasmussen for den udførlige gennemgang af ændringsforslagene, der var så udførlig, at hvis man ikke havde læst dem, så var man ganske klar over, hvad de alle sammen gik ud på nu. Det var vi vel også alligevel.

Jeg vil godt have lov til at sige, at ingen beklager mere end vi, at der ikke kom noget ud af de boligdrøftelser, og at der ikke kom noget forlig om lejeværdien. Et forlig var netop, hvad vi ønskede. Jeg skal på ganske samme måde som hr. Fogh Rasmussen beklage, at vi ikke opnåede et forlig, blot må jeg vende det mod regeringspartierne og sige: det var dem, der ikke ville noget. Vi kom og var rede til at drøfte forholdene. Vi havde stillet vores eget forslag – jeg skal nu nøjes med at tale om lejeværdierne – der gik ud på, at man for årene 1979, 1980 og 1981 lod tingene få lov til at blive i ro, så ingen kom til at betale skat af en højere lejeværdi. Det var noget, der havde medvirket til at standse den inflation, vi har. Det var noget, der ville bevare realværdien på en anden måde, og kendsgerningen er jo den, at der i og for sig ikke er tale om noget tab derved. Det er bare et spørgsmål om, at man skulle have det samme ind, som man tidligere har fået. Derved er der i og for sig ikke tale om noget tab.

Må jeg i øvrigt blot sige – vi skal vel ikke tage den drøftelse op en gang til i dag – at vi har senest i forbindelse med det finanslovforslag, der nu er gældende lov, påvist besparelser, der i hvert fald rigeligt kunne dække, hvad der her er tale om at man ikke får ind i merprovenu. Det er jo det, der er tale om. Det er noget mere, man vil have ind, så der er i og for sig ikke tale om noget tab. Vi havde ønsket at drøfte disse ting, således at der virkelig var kommet noget ud af det, således

at lejeværdien var blevet fastlagt, ikke blot for et enkelt år, for 1980, men for en periode, hvor man kunne føle en vis tryghed. Der var mange ting, der kunne være ført ind i drøftelserne, og vi måtte naturligt, hvis man skulle være indgået på forlig, også have givet os på et og andet punkt. Jeg vil bare have lov strejfvist at sige, at der også kunne have været tale om; at man havde givet sig til at vurdere, om den lejeværdiberegning, man har for sommerboliger eller fritidshuse, der ikke kan benyttes en del af året, fordi der er lagt deklaration på dem, skulle være den samme, som er gældende for andre ejede ejendomme til eget brug. Det tror jeg havde været noget, man også kunne have drøftet. Men vi kom altså ikke til at drøfte disse ting. Man afviste det. Man stod stejlt på, at man ville have en forøgelse af lejeværdien, og så måtte vi sige fra.

Jeg vil gerne have lov at fremhæve de ændringsforslag, vi har stillet, som går på, at for tofamilieshusenes vedkommende skulle der kunne finde en vurdering sted, således at der blev beregnet lejeværdi for den bolig, som ejeren selv boede i, og naturligt taget den leje til indtægt, som han oppebar for den anden bolig. Det ville være en ordning, der var i orden. Vi har derfor foreslået dette i et særskilt forslag og stiller det nu som ændringsforslag til dette lovforslag.

Vi ville også i tilfælde, hvor der er tale om blandedt brug af ejendomme, man selv bor i, have ladet en vurdering fastlægge, hvad værdien skulle være, således at vi blev fri for de skønmæssige ansættelser til skade for de mange. Hr. Glistrup har i øvrigt talt om disse ændringsforslag. Det var en af tingene, som også kunne have været drøftet, men det ville man altså heller ikke være med til.

Vi synes, standardfradraget bør gøres større, og at det også bør gælde for de egentlige ejerlejligheder. Vi har altså fundet, at grænsen passende kunne sættes til 5.000 kr. Der er andre, der har ment noget andet. Det kan være svært at sige, om det ene eller det andet er det rette tal. Det skal jeg om et øjeblik lige gøre en bemærkning om.

Vi har også ment, at det er fuldstændig urimeligt, at man vil beskatte et fiktivt overskud af en ejendom, for det er det jo i realiteten, når det baseres på en lejeværdifastsættelse, som det her sker, og har stillet forslag

[Hagen Hagensen]

om, at sådant »overskud« ikke vil være at beskatte.

Endelig har vi i et underændringsforslag i stedet for det loft, som regeringen med sit ændringsforslag vil lægge over stigningen i lejeværdi fra 1979 til 1980 på 3.500 kr., foreslået, at lejeværdien ikke må stige med mere end 1.000 kr. Det er egentlig ganske rigtigt, når hr. Fogh Rasmussen siger, det er for at fastfryse. Noget overbud er der slet ikke tale om. Det markerer, at vi finder, at der i realiteten ikke bør ske nogen stigning. For at markere dette har vi valgt at sætte tallet 1.000 kr. ind i et underændringsforslag.

Når jeg har sagt dette, skal jeg fortælle det måske ejendommelige, at vi kan stemme for alle de ændringsforslag, der er stillet – både dem, der er stillet af regeringen, og dem, der er stillet af alle andre end os selv – fordi de simpelt hen er forbedringer i forhold til forslaget alle sammen. De vil ganske vist komme til at virke på forskellig måde, om de måtte komme igennem, men vi vil gerne markere herved, at vi ønsker en forbedring af forholdene. Hvert af ændringsforslagene taget for sig er udtryk for en forbedring, og derfor vil vi stemme for dem.

Når dette er sagt, kan jeg lige så godt sige med det samme, hvordan vor endelige stillingtagen vil være, når vor ændringsforslag er stemt ned. Sådan vil det jo nok komme til at gå. Det kan man mærke på de ordførertaler, der allerede er holdt, og dem, der vil komme, velsagtens. Det, som regeringen har villet, kommer til at gå igennem med de byrder, man derved vil lægge på dem, der bor i egen ejendom, i egen bolig. Herefter vil vi ved tredje behandling sige: vi har intet med dette at gøre. Vi stemmer klart imod. Regeringen har ikke været til at få i tale.

Der er ikke noget, der er uansvarligt i det, vi foreslår, som det blev nævnt før fra hr. Fogh Rasmussens side. Jeg har nævnt, at vi har baggrund for de forslag, vi her har stillet, i de besparelsesforslag, der er vore. Men det, der kommer fra regeringens side, må jeg i denne forbindelse sige, er udtryk for en åbenbar urimelighed over for de mange, der bor i egen bolig, og som på mange måder må lide afsavn for at gøre det. Vi vil være med til at styrke dem. Vi ønsker ikke, noget skal gå ud over dem.

Vi vil altså ikke være med til at gøre lovforslaget til lov, men vi vil stemme for alt,

hvad der kan forbedre det. Dermed har jeg givet til kende, hvad det konservative folkeparti vil. Vi havde ønsket det på en måde, men vi må kende, at vi er nået dertil, hvor regeringen ikke vil bistå os med at få det rimelige igennem, som vi finder kunne være blevet resultatet af et forlig.

Bollmann (CD):

Fastsættelsen af lejeværdien har nu været forhandlet i mere end 3 måneder. Under de forhandlinger, som fandt sted mellem de tidligere boligforligspartier, og til hvilke CD også var inviteret, blev det ret hurtigt klart, at regeringen ikke ønskede at flytte sig, og at det forhandlingsoplæg, man kom med, ikke var et oplæg, men et resultat af indbyrdes diskussion, som andre partier ikke kunne få lov at pille ved, i hvert fald ikke i nævneværdigt omfang. Ganske vist kom ministeren i 11. time med et tilbud om beløbsbegrænsning for stigningen fra 1979 til 1980 på 4.000 kr. – et tilbud, som de radikale jo har modtaget, og de har endda opnået det kæmpemæssige forhandlingsresultat at få yderligere nedsættelse med 40 kr. om måneden. Herefter kunne regeringen så være ligeglad med de øvrige partier, og det var den.

Man kan spørge, om det er rimeligt at foretage så drastiske indgreb blot for ét år, altså for 1980. Vi finder det ikke rimeligt. Når man har bebudet et nyt vurderingssystem, finder vi, det havde været mere rigtigt at vente med ændringerne.

Hr. Glistrup talte om mørke magter i CD. Jeg skal kun sige, at det må have været ret mørkt, da hr. Glistrup læste betænkningen. CD har fremsat ændringsforslag nr. 1, der tilbagefører lejeværdireglerne, så de svarer til 1978-reglerne. Vi var imod stigningerne fra 1978 til 1979, ligesom vi er imod stigninger fra 1979 til 1980, og det ønsker vi at markere på denne måde. Vi ønsker ikke at tage ansvar for de nye regler, der nu gennemføres, og som jo medfører stigninger på 50–70 pct. over de 2 år, jeg her har nævnt, i hvert fald for en lang række ejere af egen bolig.

Vi er da helt klare over, at forslaget indebærer rimelige forbedringer for enkeltgrupper, altså for ejendomme til blandet anvendelse og for tofamilieshuse. Men ved en samlet vurdering har vi ikke fundet, at disse forbedringer kan opveje de overgreb, der

[Bollmann]

samtidig finder sted på et meget større antal ejere af enfamilieshuse, her selvfølgelig især for de huse, der er erhvervet før december 1969.

Man har heller ikke villet lempe virkningen for pensionister eller andre ejere, f. eks. ved at stryge det såkaldte overskud af eget hus.

Der er af andre partier fremsat en lang række ændringsforslag, der i et vist omfang mildner eller neutraliserer virkningen af regeringens forslag, og jeg vil da gerne sige, at hvis CDs ændringsforslag bliver nedstemt, så vil vi stemme for de ændringsforslag, der mildner virkningerne, og det er stort set alle ændringsforslag, så vi er vel i samme situation som det konservative folkeparti, at vi, efter at vores ændringsforslag formentlig bliver nedstemt, vil stemme for de øvrige ændringsforslag. Men som sagt har vi villet markere, at vi tager afstand fra stigningerne i begge år. Det er det, vort ændringsforslag drejer sig om, og det ved hr. Glistrup jo også godt. Hvad hr. Glistrup i øvrigt kommer med af betragtninger, må stå for hans egen regning. Der er ikke andre partier, der kan følge ham i disse betragtninger.

Jeg skal slutte med at sige, at CD dybt beklager, at det igen har været nødvendigt at stramme grebet om ejerboligen. Hvad angår hr. Fogh Rasmussens bemærkninger om gennemsnit, så finder jeg, at de fleste af svarene i udvalget taler for sig selv.

Ole Olsen (SF):

Jeg har det på en måde meget let. Jeg lagde mærke til, at den konservative ordfører, hr. Hagen Hagensen, sagde, at det konservative folkeparti ville stemme for alle ændringsforslagene.

For mig er det sådan set lige så let: vi vil stemme imod alle ændringsforslagene.

Jeg må sige, når man står med denne betænkning i hånden, om jeg så må sige hele denne dyne, at den forekommer SF, den forekommer mig at være asocial. Forholdet er det – jeg er lige ved at sige: som sædvanlig, desværre i disse tider – at man forsøger at ramme lønmodtagerne. Det er her selvfølgelig de mere besiddende, der nu skal favoriseres. Man behøver ikke at sige til mig, at det er lønmodtagere de fleste af dem, der har huse. Det ved jeg godt. Det er bare sådan, at

det egentlig kunne betale sig – det er påpeget meget tydeligt – for lønmodtagere at få en højere beskatning af jorden og så få en mindre beskatning af indkomsten.

Der er én grund til, at vi ikke kan stemme for lovforslaget og for ændringsforslagene, og det er, at alle ændringsforslagene og selve lovforslaget er et væld af lapperier, den ene lap efter den anden oven på et system, der ikke kan fungere. Vi vil ikke være med, før vi virkelig kan komme til at gøre fremskridt, og det vil sige, at vi må have gennemført en aftrapning både af overskud og underskud, så man kan komme frem til, at det kan komme ud af skatteskemaet.

Jeg har en speciel bemærkning til hr. Glistrup. Det må selvfølgelig være hr. Glistrups sag, om han vil have et lille slagsmål med CD – det kan være meget hyggeligt at se på – men jeg forstår i og for sig ikke hr. Glistrup. Det er meget muligt, at det er forskellige mennesker i hr. Glistrups folketingsgruppe, som har fået dette gennemtvunget. Hvad var det, hr. Glistrup slog sig op på i dansk politik? Var det sådan en hel bunke lapperier på en lov, sådan at det kunne fungere videre? Nej, det var det ikke. Det var på at afskaffe indkomstskatten. Det er jeg enig med hr. Glistrup i, selv om vores baggrund er forskellig, og selv om vi ellers foretrækker helt forskellige tiltag. Er det så rigtigt at foreslå sådanne lapperier, den ene lap oven på den anden? Kan hr. Glistrup virkelig leve med at gå ind for alt dette her? Kan man det, når man vil afskaffe indkomstskatten?

Kaj Hansen (DKP):

Jeg har tidligere sagt, og den opfattelse er ikke ændret, at jeg betragter dette lovforslag om lejeværdi i sammenhæng med de 7 boliglove, vi har behandlet i dag, og jeg synes nærmest, det er pinligt at kigge på de ændringsforslag, der er kommet fra fremskridtspartiet, det konservative folkeparti, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne, hvor man prøver at overgå hinanden med hensyn til lettelser til parcelhusejerne. Det skal netop ses i lyset af de 7 boliglove, vi nys har behandlet. Det er så helt klart og tydeligt, at det, man ønsker, er en endnu mere asocial boliglovgivning end den, man har i forvejen.

Man fjerner sig med syvmileskridt fra det boligforlig, der blev lavet i 1974 – lovene

[Kaj Hansen]

kom i 1975 – hvor 6 partier var enige om, at nu skulle der gøres noget alvorligt ved spørgsmålet om parcelhusejerne, nu skulle man afvikle rentefradrag, man skulle afvikle lejeværdi, og man skulle begrænse interessen i at stifte gæld i egen ejendom. Det er faktisk et bedrøveligt kapitel. De 7 boliglove, vi har behandlet, og det lejeværdiforslag, vi nu behandler, viser, hvilken asocial boligpolitik der i virkeligheden er tale om.

Vi kan ikke stemme for dette lovforslag, og det er også, fordi vi ser det i sammenhæng med den boliglovgivning, jeg har nævnt. Så vidt jeg kan huske, vil vi stemme imod samtlige ændringsforslag. Nej, der er dog ét, hvor vi vil undlade at stemme. Det er stillet af de konservative, og det drejer sig om den situation, der foreligger, hvis man har overskud af egen ejendom, fordi man ikke har ret mange renter af gæld at trække fra. Her erkender vi, at der er et problem, der burde løses; men det bør altså løses i sammenhæng med de andre problemer omkring rentefradraget for parcelhuse. Vi erkender altså, at man her har taget et vigtigt problem op, og derfor vil vi ikke stemme imod dette ændringsforslag. Vi vil undlade at stemme.

De andre ændringsforslag indstiller vi til forkastelse, og det indstiller vi også lovforslaget til ved tredje behandling.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Så vidt jeg kan skønne, var det, den sidste ordfører, ordføreren for det kommunistiske parti, sagde, at kommunisterne ville undlade at stemme vedrørende det konservative ændringsforslag. Det var et forsøg på at støtte det, og at støtte dette konservative forslag vil sige, at man ønsker at udtrykke, at fradrag for gæld i egen bolig for fremtiden skal kunne tillades, når bare det ikke overstiger lejeværdien. Det må være resultatet af det.

Jeg skal herefter sige nogle ord om ændringsforslagene og om lovforslaget, som det ser ud med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiet var glad for, at de radikale gav tilslutning til det. Ja, det må man da også meget gerne være. Grunden til, at vi slutter os til, er, at man har taget vores tanker op om at sætte en begrænsning for, hvor meget lejeværdien kan stige på et enkelt år

for den enkelte borger. Jeg havde foreslået 3.000 kr. ligesom sidste år, og ministeren gav, inden man gik fra hinanden i den store klump af boligforligspartier, et tilbud på 4.000 kr., så vi endte i 3.500 kr., hvad der er det sædvanlige, når man ikke er enige. Jeg havde foreslået, at vi såmænd godt kunne indskrænke os til specielt at gøre det for pensionister, men det ønskede man ikke, og derfor endte vi altså i 3.500 kr.

Grunden til, at vi overhovedet i sin tid tog dette forslag op, var problemerne vedrørende det, vi har kaldt de blandede ejendomme, hvor det, som hr. Glistrup så lyrisk beskrev det, er de små erhvervsdrivende, der har værksted eller butik i samme hus, som de bor i, eller rettere sagt på samme parcel, som de bor på. Det mente hr. Glistrup med den – undskyld, jeg siger det! – stigende selvovervurdering hos hr. Glistrup, som øjensynlig også er blevet bemærket i gruppen, var hans fortjeneste. Dette med, at man godt kan bruge lejeværdireglerne, selv om der drives erhverv fra samme parcel, er jo noget, der blev gennemført for en del erhvervsjendomme midt i 1960'erne på et tidspunkt, hvor hr. Glistrup endnu havde den opfattelse, at lejeværdien burde være 10 pct., ikke af vurderingssummerne, men af salgssummerne, reguleret hvert år med et tillæg, der udgjorde gennemsnittet af stigningen for fast ejendom. 10 pct. af salgssummen skulle være lejeværdi på det tidspunkt efter hr. Glistrups mening. Så sker der en forsinkelse, dengang fremskridtspartiet kommer ind her og forstyrrer så mange ting, og først nu er man gået videre med at indføre denne regel, som dengang blev gennemført for landbruget, med en forsinkelse på godt 10 år for byerhvervene.

Grunden til, at det kommer netop nu – det må jeg vist have lov til at minde om – var en aftale mellem de radikale og den socialdemokratiske skatte- og afgiftsminister hr. Kampmann, som blev truffet ved sidste års boligforlig mellem de radikale og socialdemokraterne. Jeg sagde allerede ved første behandling, at jeg var glad for, at den nuværende skatte- og afgiftsminister havde taget det op, og det er jeg, fordi det er urimeligt, at netop byerhvervene ikke skulle have den ordening.

Det glæder mig naturligvis at høre, hr. Hagen Hagensen siger, at alle de ændringer, der er foreslået af regeringspartierne, er forbedringer, for det er jo de ændringer, der har

[Bernhard Baunsgaard]

været ønsket, eller som der i hvert fald er stillet forslag om, og som delvis er imødekommet af regeringen. Jeg tror, vi med et ændringsforslag, der er fremsat, har fået et forslag om lejeværdiberegningen for 1980, der virker rimeligt alt taget i betragtning, og så under hensyn til den indkomstudvikling, der kan forventes.

Derfor skal jeg på den radikale gruppes vegne anbefale, at vi stemmer for de af ministeren stillede ændringsforslag, og at vi stemmer for lovforslaget. Jeg gentager: ikke mindst fordi det imødekommer det løfte, som den tidligere socialdemokratiske skatte- og afgiftsminister hr. Kampmann gav de radikale sidste år.

Arne Bjerregaard (KrF):

I den af regeringen fremsatte erklæring vedrørende det samlede boligkompleks blev der, så vidt jeg husker, talt om en fastfrysning af de nuværende boligudgifter for alle grupper, og om, at en fremtidig udvikling kun måtte ske i takt med den almindelige lønudvikling. Det er jo smukke ord i en situation, hvor man ønsker tilbageholdenhed med hensyn til lønudviklingen. Man må også sige, man har realiseret dette på de fleste områder i den boliglovgivning, man har fremlagt, og som man nu snart får vedtaget. Men jeg må gentage, som jeg sagde ved første behandling: de eneste, der skal straffes, er ejere af ejendomme erhvervet før 1969. De skal betale gildet, så ministeren endda kan få et lille overskud ud af det.

Disse mennesker, der har været så formastelige at erhverve en bolig før 8. december 1969, får nu én forhøjelse, der for mange vil svare til, at de for at kunne betale den skal have en lønfremgang på op til 6.000 kr. Det er de nøgne kendsgerninger. Man siger: vel, I skal ikke have så megen lønfremgang, og vi håber ikke, der vil udløses så mange dyrtidsportioner – det sker nu alligevel – men der vil i al fald være tale om en tilbageholdenhed derved, at I ikke får en højere boligudgift. Men til en vis gruppe på nogle hundrede tusinde siger man altså: værsgo, I må godt få en reel løntilbagegang på flere tusinde kroner!

Nu kommer venstres ordfører og siger: vi vil have en forenkling, for venstre er det væsentlige at få en forenkling igennem. Det er

måske mere væsentligt for venstre at få en forenkling end at overholde, hvad man sådan set siger i sine indledningsord, der bestemt ikke er gyldige for en bestemt gruppe.

Jeg må gentage, hvad jeg sagde ved første behandling, hvor hr. Fogh Rasmussen måske ikke var til stede: det er horribelt, at venstre nu kommer her og siger: det er sørgeligt, at de andre gamle forligspartier ikke vil være med til sådan en lille justering inden for dette område. Hvad var det, venstre ikke ville være med til i 1977? Det var et 2 pct.s tillæg til den 15. alm. vurdering, en forhøjelse fra 35 pct. til 37 pct. Det var det, der var tale om. Det var det, venstre ikke ville være med til. Så synes jeg, det er lidt malplaceret at komme her og påstå, der her er tale om en mindre justering, som man håner de andre for ikke at ville være med til. Venstre ville i 1977 ikke være med og ofrede endda store beløb, jeg ved ikke, om det blev millionbeløb, for at annoncere, at nu ville de fæle, der havde været med i dette forlig, tage parcelhusene fra folk.

Jeg synes, venstre i al fald burde skamme sig over at komme her og harcelere over nogle, som ikke vil være med til dette her. Dengang var det højst et par hundrede kroner for en parcelhusejer. Denne gang er det i al fald 3.500 kr. for nogle, og skal vi tage det lønmæssigt, ja, så må man jo sige, det er penge, de skal af med efter, at beløbet er ført på skatteskemaet; mange må af med to tredjedele, det er 2.000 kr., og de skal tjene 6.000 kr. for at få de penge ind igen. Det er nogle andre beløb, end man talte om dengang. Men da kunne venstre altså ikke være med. Jeg synes nok, man på den baggrund skal lade være med at snakke om, at vi er vrangvillige. Jeg synes nok, venstre selv har bevist før i tiden, at de var tifold mere vrangvillige.

I denne situation har man sagt, at ingen skal have en boligudgiftstigning, der ikke svarer til lønudviklingen. Denne forudsætning har vi fastholdt, og derfor har vi sagt, vi må fastholde den grænse i den nuværende situation. Dermed har vi ikke sagt, at vi må fastholde den i al fremtid.

Man kan selvfølgelig spørge venstre om, hvorledes de vil forklare deres ændrede holdning i forhold til den holdning, de havde for ganske kort tid siden.

Lad mig sige om ændringsforslagene, at selvfølgelig vil vi anbefale ændringsforslag

[Arne Bjerregaard]

nr. 5, som vi har stillet. Det er et moderat ændringsforslag, som bare opretholder datoen den 8. december 1969 indtil videre. Dermed har man fået den samme stigning over hele linjen for alle parcelhusejere, stort set.

Endvidere skal vi meddele, at vi ønsker at stemme for ændringsforslagene nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12 og 18. Vi kan ikke stemme for de vidtgående ændringsforslag fra CD og fremskridtspartiet.

Flygaard (DR):

Til indledning skal jeg oplyse, at retsforbundet vil undlade at stemme vedrørende ændringsforslagene nr. 8, 13 og 14, og at vi vil stemme for ændringsforslag nr. 17 og ændringsforslag nr. 18. Resten af ændringsforslagene vil vi stemme imod.

Det er for mig særlig glædeligt at kunne anbefale, at man skal stemme imod de ændringsforslag, der er fremsat af fremskridtspartiet, centrum-demokraterne, kristeligt folkeparti og det konservative folkeparti, ud fra den betragtning, at det er en uhørt overbudspolitik over for en gruppe, der i beskatningsmæssig henseende igennem meget lang tid har haft betydelige privilegier.

Jeg vil gerne have lov til at trække et enkelt af disse ændringsforslag frem, fordi jeg synes, det faktisk er stærkt at stille et sådant ændringsforslag. Det er ændringsforslag nr. 4. Der står til slut i ændringsforslaget, at for den erhvervmæssigt benyttede del fastsættes dog et tillæg på indtil 25 pct. af lejeværdien for denne del af ejendommen. Jeg har forstået det således, at når man godt ville give et tillæg på indtil 25 pct., så hænger det sammen med, at man i den erhvervmæssige sektor kan få et så meget større fradrag. Hvis jeg skulle have misforstået det pågældende ændringsforslag, så tror jeg gerne, de konservative vil belære mig.

Når vi kommer til tredje behandling, vil retsforbundet anbefale at stemme imod lovforslaget som helhed, fordi vi faktisk ikke synes, at det foreliggende lovforslag i realiteten løser nogen større problemer; det bytter lidt rundt på det, men der er ingen speciel tendens i lovforslaget.

Wilhelm (VS):

Da vores skatteordfører ikke kan være til stede, skal jeg komme med nogle få bemærk-

ninger om vores holdning til dette forslag, som vi egentlig også mest opfatter som et stykke boligpolitik.

Man ser nok, hvem det er, der er i kridt-huset, når man betragter den boligbuket, vi har haft her i dag. Dette forslag var i forvejen uacceptabelt, fordi det betyder en udvidelse af ejerboligsubsidierne, af denne dybt asociale støttefordeling, som man burde se at komme væk fra, og som der gang på gang er givet løfte om at man ville se at komme væk fra. Så kommer der 18 ændringsforslag, som de konservative kan modtage alle sammen med glæde, fordi de går i den rigtige retning – hvilket selvfølgelig vil sige, at de alle sammen går i den forkerte retning, at de alle sammen gør det endnu mere favorabelt for ejerne.

Jeg skal ikke gentage vores bedømmelse af forslaget, som det blev fremlagt oprindeligt, men henvise til første behandling og kun knytte kommentarer til 2 af ændringsforslagene, som på en måde har særlig interesse for os.

Det konservative ændringsforslag nr. 16, der vil fjerne beskatning af overskuddet, bliver jeg nødt til at sige et par ord om, fordi vi er tilhængere af, at man fjerner beskatningen af de såkaldte overskud på egen bolig. Når vi ikke kan stemme for dette forslag, er det, fordi vi mener, det bør laves i en sammenhæng, hvor man også aftaler aftrapningen af rentefradraget og det tilskud, der ligger dér, og hvor man også indfører en effektiv beskatning af kapitalgevinsterne, når de søges trukket ud af boligen. Men ellers er vi tilhængere af, at den løbende beskatning af det fiktive overskud falder væk. Når de konservative kommer med det fuldstændig isoleret fra alle andre ting omkring ejerboligbeskatningen, kan vi ikke være med, men vil stemme imod det.

Det andet ændringsforslag, jeg vil sige noget om, er det, som ingen efter hr. Bernhard Baunsgaards indlæg kan være i tvivl om at de radikale opfatter som deres fortjeneste. Jeg vil især sige noget om det, fordi hr. Bernhard Baunsgaard tit har forlystet sig med misforståelser og insisteret på sine misforståelser vedrørende de tanker om ejerboligbeskatningen, som f. eks. vi er kommet med, og fejlagtigt gang på gang har sagt, at det var til fordel for dem med de store villaer. Hvad er det nu, der ligger i denne 3.500 kr.s regel,

[Wilhelm]

som er de radikales værk? Der ligger, at af de 3 kategorier af ejere, som man jo kunstigt har delt folk op i med disse forskellige beskatningsregler – ejere af ejendomme erhvervet før 1969, ejere af ejendomme erhvervet efter 1969 og så dem, der er fyldt 67 – vil ingen i den første gruppe, de gamle ejerforhold, få gavn af hr. Bernhard Baunsgaards 3.500 kr.s regel, medmindre 16. alm. vurdering var mindst 800.000 kr.; først deroppeover og i stigende grad, jo mere luksuøs en villa er, vil man få gavn af hr. Bernhard Baunsgaards 3.500 kr.s regel. Og når 16. alm. vurdering var på 800.000 kr., er det en millionvilla i dag, godt og vel. Af de nye ejerforhold vil ingen få gavn af hr. Bernhard Baunsgaards 3.500 kr.s regel, medmindre 16. alm. vurdering var mindst 830.000 kr., kun derover. Af den tredje kategori, pensionisterne, vil ingen få gavn af hr. Bernhard Baunsgaards 3.500 kr.s regel, medmindre deres hus ved 16. alm. vurdering var sat til mindst 900.000 kr.

Det er virkningen af hr. Bernhard Baunsgaards regel, som han er så stolt af, og det skal han da have lov til, men i betragtning af, at han plejer – fejlagtigt, i øvrigt – at beskyldte os andre for at ville gøre det lettere for de rigeste parcelhusejere, dem med de virkelig store huse, så synes jeg nok, dette skal nævnes. Der står ikke noget om det i bemærkningerne; der står, at der er 13.000 ejerboliger, der vil få gavn af det her, men hvad det er for nogle, står der ikke. Det er de 3 kategorier, jeg her har nævnt, alle sammen i millionklassevillaer.

Der kan være nogle ganske få derudover, skal jeg retfærdigvis sige, men det er ikke dem, man har haft mest i søgelyset. Det er dem, som vi havde lidt i tankerne sidste år, da man lavede den midlertidige løsning, dem, der har et meget beskedent hus, men fik en helt vanvittigt høj vurderingsstigning fra 15. til 16. alm. vurdering. For et jævnt hus skulle det være over 90 pct. i vurderingsstigning på de 4 år. De blev dengang hjulpet lidt af 3.000 kr.s reglen. De kan, hvis man ikke lavede noget her, være i den situation, at de ville komme op over de 3.500 kr. uden at sidde i en millionvilla, men det er et lille bitte mindretal af dem, hr. Bernhard Baunsgaard hjælper med sin regel. Virkningen af den radikale regel er, at det er millionvillaerne og praktisk taget ingen andre, der får

gavn af den. De få andre kunne man i hvert fald have klaret på en ganske anden måde, som ikke var i den grad klassebestemt, som hr. Bernhard Baunsgaard plejer at sige i relation til de dér kystbanesocialister deroppe i Nordsjælland. Det er dem, han hjælper med denne regel.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er ubestrideligt rigtigt, at hr. Wilhelms forslag om, at man skal afskaffe såvel lejeværdiberegning som rentefradragsret, ville komme kystbanesocialisterne til gavn, men det er ikke rigtigt, at de skal have en stor villa, nej, man skal have store likvide midler. Det har jeg også sagt, og det er jo mest praktisk, hvis vi skal fortsætte diskussionen, at vi hører efter, hvad hinanden siger.

Derefter sagde hr. Wilhelm, at det kun er millionvillaerne, der får gavn af denne regel med en overgrænse for stigningen, men hr. Wilhelm trak lidt i land til sidst, og det glæder da sikkert den enke, som ringede til mig og sagde: for 20 år siden købte vi vores hus for 40.000 kr., og nu bliver vi ramt for anden gang af en voldsom stigning, fordi vores hus pludselig er kommet til at ligge i et eftertragtet kvarter. Det er jo sagen også. Skulle hun ikke have lov til at blive hjulpet?

Endelig overhørte hr. Wilhelm, at jeg sagde, at de, der især havde interesseret mig, var pensionisterne. Den pensionist, der vel bor i en meget stor villa, men har denne meget store villa, fordi han tidligere har drevet lægegerning fra den og derfor har haft meget brug for rum, og som nu som pensionist gerne vil fortsætte dér, han ville været kommet ud for i løbet af 2 år at stige med ca. 25.000 kr. i lejeværdi, hvis vi ikke greb ind. Jeg sagde udtrykkelig før heroppefra, at de, der især havde interesseret mig, var pensionisterne. Men når man fra anden side insisterer på, at det skal være en regel, der gælder alle, så kan jeg også godt finde rimelighed i dette, for det er ikke rimeligt at udsætte folk for en voldsom stigning i deres lejeværdi, når man i øvrigt pålægger dem tilbageholdenhed. Det gælder f. eks. en række af de offentlige ansatte, som i disse år har haft en voldsom real-lønstilbagegang, og som ikke bor i småvillaer. Men de er også en slags mennesker, hr. Wilhelm.

(Kort bemærkning).

Wilhjelm (VS):

Det bliver jo ikke rigtigere af, at hr. Bernhard Baunsgaard gentager sine – skal vi sige det blidt – uenigheder om vores forslag, men det har vi ikke til debat her i dag, så det skal jeg lade ligge. Men hr. Bernhard Baunsgaard bekræfter, at de eneste – med de ganske få undtagelser fra sidste år – de eneste, der ellers bliver hjulpet af hans 3.500 kr.s regel, er folk med millionvillaerne, og dér står vi så: ejendommen skal være vurderet til mindst 800.000 kr., i de fleste tilfælde mindst 900.000 kr., ved 16. alm. vurdering, ellers bliver man slet ikke berørt af den regel.

Nu vi er ved det, bliver jeg nødt til lige at gendrive et argument, vi møder ude omkring i landet – jeg oplevede det forleden med hr. Niels Helveg Petersen – nemlig argumentet: ja men det var jo det samme, I var med til med den midlertidige ordning og 3.000 kr.s reglen sidste år. Nej, det er det altså ikke, af to grunde.

Den første grund er, at dengang var det ikke det samme vurderingsgrundlag, man havde, som det nu er. Det er jo både i 1979 og 1980 16. alm. vurdering. Der sker ikke nogen mærkelige spring dér. Det gjorde der forrige gang, for da gik man fra 15. til 16. alm. vurdering, og der var nogle ganske få, der, selv om gennemsnittet kun var 40 pct., havde en stigning på 140 pct., og derfor var der grund til at sætte ind. Det var den ene grund til, at det var anderledes.

Den anden grund til, at det var anderledes, er, at sidste gang undtog man lige præcis dem, der ved 16. alm. vurdering var oppe over 750.000 kr. Og dem, man undtog sidste gang, er lige præcis dem, som hr. Bernhard Baunsgaard hjælper denne gang.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, hr. Wilhjelm, og så lige dem, det drejer sig om for mig: pensionisterne. Det kan ikke hjælpe noget, at man griber den ene del af en sag og siger: sådan er det hele. Det er den argumentation, som nogle folk sydpå brugte, når de skulle forfølge en hel folketingsgruppe. Tag hele argumentet og vurder det i sammenhæng! Her har vi ved denne regel hjulpet nogle pensionister. For at jeg kunne få

reglen igennem, har jeg været nødt til at tage nogle med, som jeg ikke var voldsomt interesseret i, men om hvem man kan sige, det heller ikke er rimeligt, at de bliver udsat for et chok.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Må jeg sige til hr. Arne Bjerregaard, der taler om dengang venstre ikke ville være med: der er altså den forskel, hr. Arne Bjerregaard, at det forslag, vi nu står over for at skulle vedtage, intet merprovenu giver til staten, i hvert fald kun 5 mill. kr. Det, man dengang talte om, var et merprovenu til staten på adskillige hundrede millioner kr., når vi tog hele det område, som det dækkede.

Jeg vil gerne sige til hr. Kaj Hansen, som havde en vis sympati for forslaget om overskud: det er min opfattelse, at både overskud og lejeværdi må indgå i en samlet vurdering, når man skal til at overveje, hvordan man skal nedtrappe fradragsretten for renter af privat gæld. Det er nogle ting, som naturligvis hører sammen, for at man kan få den balance ud af det, som til sin tid skal stille ejerboligerne fornuftigt i forhold til andre.

Jeg skal ikke gå ind i en omtale af de enkelte ændringsforslag. Jeg tror ikke, jeg kan føje noget nyt til den debat, der har været. Men jeg har selvfølgelig med stor opmærksomhed lyttet til de bemærkninger, der er faldet om det positive i forslaget. Hr. Glistrup lagde for og var ligesom fadder til tanken; lidt senere meldte der sig en ny fadder, nemlig hr. Bernhard Baunsgaard, men det er sådan set underordnet. Det, der drejer sig om, er, at vi nu får løst det problem, som ganske rigtigt burde have været løst tidligere.

Jeg lyttede mig frem til – og det gælder ikke alene hr. Glistrup, det gælder de konservative, det gælder centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti – at de finder, dette er en væsentlig og positiv løsning. Men de vil ikke stemme for forslaget ved tredje behandling. Jeg er faktisk lidt forundret over den holdning, man her indtager. Der er intet merprovenu til staten. Der er en ændring i fordelingen, sådan at alle bliver behandlet rimeligt. Jeg mindes de mange gange, man i skatte- og afgiftsudvalget har diskuteret, hvordan man forenkler det danske skattesystem. Her er en

[Ministeren for skatter og afgifter]

væsentlig forenkling, en væsentlig ligestilling, og alligevel vil man ikke være med.

Man taler fra konservativ side om, at der ingen forhandlingsmuligheder var. Nej, det er nok rigtigt, når forudsætningen for forhandlingsmuligheder var, at provenuet til staten skulle gå ned. Det er muligt, jeg ikke kan huske det hele, men jeg erindrer ikke, at vi på noget tidspunkt har vedtaget en lejeværdilov her, hvor provenuet til staten er gået ned. Jeg erindrer også, at de konservative har været med til gang på gang, når de har været med i forlig, at vedtage, at provenuet til staten steg. Jeg har en fornemmelse af, at man har følt det bekvemt at ville være særlig positiv over for de blandede ejendomme, over for tofamilieshusene, men at man samtidig ligesom har villet høste lidt politiske laurbær på, at man stillede forslag, hvorefter det samlede provenu til staten blev mindre. Det synes jeg ikke sagligt set er nogen særlig holdbar situation. Jeg vil advare de konservative imod at forsøge at konkurrere med fremskridtspartiet med sådanne usaglige holdninger. Jeg tror ikke, de konservative har tilstrækkelig styrke eller mulighed for at kunne klare sig i en sådan diskussion.

Vi må altså konstatere, at man ikke fra de partiers side har villet gå ind i forhandlinger på et realistisk grundlag. Jeg havde håbet, da vi stillede i udsigt, at vi kunne forhandle om en overgrænse, at det skulle have løst op for, at man var gået ind i forhandlinger om at nå frem til et bredt forlig. Ingen kan jo på nuværende tidspunkt vide, hr. Hagen Hagensen, hvilke muligheder man havde kunnet opnå under sådanne forhandlinger, hvis man var blevet ved forhandlingsbordet, men så snart man har forladt forhandlingsbordet, så er det klart, så har man ingen indflydelse. De radikale blev ved forhandlingsbordet, og de fik også indflydelse.

Glistrup (FP):

Venstres ordfører redegjorde så udmærket for de overvejelser, der for regeringspartierne havde ført frem til det niveau, man nu ønsker lejeværdien lagt på for 1980, nemlig at boligudgiften ikke måtte vokse mere, end indkomstmulighedernes udvikling virkelig dannede grundlag for. De lejeværdiprocenter, som regeringen nu vil have os til at vedtage, blev fastlagt engang omkring nytår eller

i hvert tilfælde tidligt her i 1979, forslaget var klar til sin endelige formelle fremsættelse her i folketinget allerede i januar måned. Det er altså de daværende forudsætninger, der har ligget til grund for regeringspartiernes afgørelse.

Så vidt man har forstået på regeringens udtalelser, er regeringen overrasket over den udvikling, der har været i oliepriserne siden januar måned – og altså med andre ord over den forøgelse af boligudgifterne, som bliver et resultat i 1980, ud over hvad man havde forventet.

Så vidt man videre forstår på udtalelser fra regeringspartierne, er man overrasket over de tegn, vi nu ser i de kommunale budgetter, som peger i retning af, at vi får højere kommunale udskrivningsprocenter, end man regnede med, da man lavede dette i januar måned. Det afgørende for boligudgiften er jo ikke blot lejeværdien, men med hvilken procent hele lejeværdien – både den, der gælder her for 1978–1979, og de forhøjelser, der følger – skal regnes ud efter. Boligudgiften er altså steget væsentligt, efter at regeringspartierne lagde sig fast på de procenter, som man nu kommer med her i forslaget, og hvis der skulle være nogen ærlighed i politik, nogen ærlighed i det, som venstres ordfører forsøgte at forklare os som regeringspartierne holdning, så måtte man selvfølgelig foretage en modsvarende justering nedad af de lejeværdiprocenter, som kommer til at virke meget hårdt, når de lægges oven i kommuneskatstigningsprocenter og oven i olieprisstigninger.

Hr. Bernhard Baunsgaard optrådte, som skatteministeren så rigtigt påpegede, som faderskabsmulighed nr. 2 efter sin egen mening til det barn, der hedder, at man nu skal have denne lempelse for så vidt angår beskatningen af de mindre erhvervsdrivendes blandede ejendomme. Hr. Bernhard Baunsgaard gav en rørende fremstilling af dansk politisk historie, hvor han fortalte, at de radikale i arbejdstøjet i slutningen af 1960'erne var i gang med at indføre dette princip, og så kommer disse fæle fremskridtsfolk ind i 1973 og sinker de radikales arbejde, og derfor kan man først nu få gennemført i 1979, hvad man ellers antagelig havde fået gennemført allerede i 1973. Det stemmer så forbistret dårligt med, at de radikale sammen med de andre gamle partier den 19. marts 1975 nedstemte frem-

[Glistrup]

skridtspartiets forslag, som altså nu omsider er trængt ind i hr. Bernhard Baunsgaards og de andre regeringspartiers opfattelse af, hvordan man skal behandle disse ejendomme. Derfor var det altså en historie, som mere var en historie end historieskrivning. Det passer simpelt hen ikke med udviklingen, at de radikale kan tiltage sig nogen som helst faderskabsmulighed til dette barn eller til andre smukke børn i øvrigt her i landet. I hvert fald hvad angår dette barn, kan de ikke smykke sig med nogen som helst del af æren.

Hr. Bernhard Baunsgaard var også inde på, at jeg på et tidspunkt er gået ind for en 10 pct.s lejeværdiansættelse. Han glemte at datere det til 1957, til et tidspunkt, hvor beskattingsprocenten – og det er selvfølgelig den, man skal tage i betragtning, når man opgør, hvor meget lejeværdibeskatningen trykker – var 26 på toppen af indkomsterne for dem, der havde ganske gode indtægter, altså den beskattingsprocent, der nu er 65. Det siger sig selv, at når man beskatter med 26 pct., så kan man regne med noget højere lejeværdier, end når man går hen og beskatter med 65 pct. Dertil kommer, at på de 74 pct., som man havde tilovers i 1957, var der et væsentligt mindre tryk fra indirekte skatter end det, som blev gennemført af VKR-regeringen og ved de andre forlig, momsforlig, buketsforlig osv., som ligger mellem 1957 og nu. Derfor er der også i den del af hr. Bernhard Baunsgaards regnestykke i alderhøjeste grad et misforhold. Endelig var forholdet jo i 1957 det, at nok var indkomsts-katten en betændt materie, men man kunne endnu håbe på, at man med fornuft og tilbageholdenhed og nænsomhed kunne redde indkomsts-katten. Den tanke må man totalt opgive, sådan som indkomsts-katten er blevet skamredet i mellemtiden.

Herved er vi inde på det spørgsmål, som hr. Ole Olsen stillede til mig, nemlig spørgsmålet om, hvordan man kan komme med sådan nogle lapperier, som fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 2, 9 og 10 er udtryk for, når man virkelig går til torvs med den store, rene vilje til fuldstændig at udrydde indkomsts-katten.

Det kan man, fordi der her er tale om et lovforslag, som alene skal finde anvendelse for året 1980, og fremskridtspartiet har aldrig hævdet, at man kan afskaffe indkomsts-katten fra det ene år til det næste. Det er en opera-

tion, som kræver en 7-årig periode, et 7-årigt handlingsprogram. Vi har sagt, at skal man virkelig i gang for et givet års vedkommende, skal man senest omkring begyndelsen af maj måned i det foregående år, altså for 1980' vedkommende i 1979, se at få grundlaget lagt for det. Der har vi altså ikke noget nu, og så vil vi altså lindre noget for 1980, når det store projekt tidligst kan løbe af stabelen i 1981, forudsat at hr. Ole Olsen og jeg får nogle flere proselytter inden den tid.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg tror, hr. Glistrup skulle repetere sin egen bog om skatteret fra 1957, specielt det kapitel, der drejer sig om, hvordan man fastsætter lejeværdien, for når hr. Glistrup foreslog 10 pct. af lejeværdien dengang og af de aktuelle salgssummer og for dem, der ikke var solgt i året, reguleret med gennemsnittet, var de 10 pct. ikke fastsat under hensyn til nogen indkomsts-kat, men derimod fastsat under hensyn til obligationsrenten. Hvis man skal gøre det i dag, hvor vi jo ikke har en obligationsrente, der er lav, som den var i 1957, så skal vi op på 16–18 pct., og det vil sige, at de 10 pct. skal forhøjes kraftigt.

(Kort bemærkning).

Ole Olsen (SF):

Jeg mener, hr. Glistrup er ved at ødelægge fremskridtspartiet, kommer med forslag, som det er helt sikkert den jævne mand rundt omkring ikke forstår et ord af, men nok fatter, at det er noget asocialt, der kommer ud af det. Det kan hr. Glistrup ikke kæde sammen med sit korstog. Jeg vil ikke sige, jeg er ked af det, men jeg tror kort og godt, hr. Glistrup er ved at ødelægge det parti, han selv har bygget op.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg tror ikke, det kan nytte noget at sige særlig meget mere. Der er ingen, der rækker ved nogen af de standpunkter, der er indtaget. Skatteministeren var blot så elskværdig at komme med en del bemærkninger om den stilling, det konservative folkeparti har taget, og jeg tror egentlig, jeg kan nøjes med at henvise til, hvad jeg sagde heroppe i mit første indlæg. Jeg kan ikke tage imod bemærk-

[Hagen Hagensen]

ningen om, at der er noget usagligt i det. Tværtimod må jeg mene, at det standpunkt, vi har taget, er udtryk for en saglig vurdering af forholdene. Sagen er jo egentlig den, at en gennemførelse af skatteministerens forslag ville betyde, at der blev rokeret meget rundt på lejeværdierne. Hvad hjælper det, at der stort set er balance, når det kommer til at gå ud over en hel del? Ganske vist får nogle gevinster, men dem, det går ud over, har i hvert fald ingen glæde deraf.

Den egentlige grund til, at jeg kommer herop, er, at jeg vil kommentere skatteministerens bemærkning om, at man kunne være blevet ved forhandlingsbordet, men at vi gik. Ja, det gjorde vi, da der stedse under gentagne drøftelser ikke kom noget nyt frem. Der kom en enkelt ting. Nu må jeg jo ikke gengive, hvad der er sket under drøftelserne, men jeg kan sige, at der kom noget om et loft, og hvor det lå, kan sådan set være lige meget. Vi tilkendegav, at det ikke var det, vi ønskede, og så var der faktisk ikke andet end at sige pænt farvel til hinanden og gå, og så står vi altså her med hver sit standpunkt. Jeg beklager det, for jeg tror, vi havde kunnet nå noget ved at fortsætte, men den fremstrakte hånd var der ikke.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Når fremskridtspartiet med sine forslag vil lægge balsam på de meget hårde sår, kalder hr. Ole Olsen en sådan samaritanergerning asocial. Der vil jeg for det første gøre hr. Ole Olsen opmærksom på, at det, det drejer sig om, er ejerlejligheder, og ejerlejligheder er jo noget, som netop den socialt betrængte del af befolkningen – modsat hvad der lever af forestillinger i hr. Ole Olsens verden – gør brug af. Det er familierne med den beskedne økonomi, som rykker ind i ejerlejligheder, og som endnu ikke har råd til at købe et parcelhus, og for dem vil vi altså indrømme et standardfradrag.

Dernæst er det således, at vi vil give et standardfradrag for alle boliger, der svarer til værdien af det standardfradrag, som blev fastlagt i 1965, altså nu 7.000 kr., hvor det dengang blev fastlagt til 2.000 kr. Der kan ikke være nogen urimelighed i at sige, at der til alle udgifter på en ejendom bortset fra renter og ejendomsskatter glimrende kan

medgå 7.000 kr. Der er bestemt heller ikke noget asocialt i tallet 7.000. Derfor må jeg som sædvanlig totalt afvise, at hr. Ole Olsen har noget som helst begreb om, hvad der er socialt og asocialt i dette samfund. Hr. Ole Olsen burde omdøbe sit parti til asocialistisk folkeparti.

Bollmann (CD):

Jeg skal gøre det ganske kort. Ministeren sagde, der ikke var nogen provenugevinst ved forslaget gennemførelse. Det er ikke korrekt: der bliver opkrævet ekstra et beløb på 270 mill. kr. At man samtidig indfører fornuftige regler på andre områder, altså på tofamiliesejendomsområdet og for blandede ejendomme, er da i orden, men der er stadig væk et ekstra beløb til almindelige parcelhusejere på 270 mill. kr., samtidig med at den øvrige del af boligparken koster samfundet et tilsvarende beløb.

Hr. Bernhard Baunsgaard talte om meget voldsomme stigninger, så jeg en overgang var ved at tro, at han agiterede for vort ændringsforslag, da han diskuterede med venstresocialisterne, men jeg har nok taget fejl. Jeg vil gerne høre, om han ikke synes, de 3.500 kr. er en voldsom stigning for en enlig eller en folkepensionist.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg forstod ikke skatte- og afgiftsministeren før. Skatte- og afgiftsministeren omtalte forslaget fra 1977, som vi jo var enige om, men som venstre ikke ville tilslutte sig, og hvor lejeværdiberegningen havde 15. alm. vurdering som udgangspunkt med et tillæg af 35 pct., og hvor vi blev enige om 2 pct. mere, altså 37 pct. Nu kommer ministeren og påstår, at det, vi ville dengang, kostede parcelhusejerne flere hundrede millioner kroner. Den udregning kunne jeg godt tænke mig at se i skatte- og afgiftsudvalget, hvis det kunne give så mange penge, men måske mente ministeren, at der ingen penge var i det. Men dette forslag er der penge i. Her går 220 mill. kr. direkte fra parcelhusejerne til et andet område, som skal dækkes ind af disse mennesker, specielt dem, som har ejet deres ejendom fra før 1969. Jeg vil bede ministeren bekræfte, at det ikke var det forslag, vi var enige om dengang, der kostede parcelhusejer-

[Arne Bjerregaard]

ne penge, men at det er det forslag, som foreligger nu, der koster penge.

Lad mig endelig sige noget, jeg ikke fik sagt før, nemlig at ministeren selvfølgelig skal berømmes for, at han er villig til at løse problemerne for blandede ejendomme og tofamiliehuse med dette forslag. Det er vi da taknemlige for, men vi ønsker bare ikke, at en lille gruppe blandt parcelhusejerne skal betale det alene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1
forkastedes, idet 18 stemte for, 105 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 32 stemte for, 91 imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 36 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 36 stemte for, 89 imod.

Underændringsforslag nr. 7
forkastedes, idet 36 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 6 og 8
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes, idet 32 stemte for, 93 imod.

Ændringsforslag nr. 10
forkastedes, idet 32 stemte for, 93 imod.

Ændringsforslag nr. 11
forkastedes, idet 36 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 12
forkastedes, idet 36 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 13 og 14 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 9 og 10.

Ændringsforslag nr. 15 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Ændringsforslag nr. 16
forkastedes, idet 18 stemte for, 104 imod; 4 stemte hverken for eller imod.

§ 1 med de foretagne ændringer, § 2, ændringsforslag nr. 17 om en ny affattelse af § 3, § 3 i den nye affattelse og ændringsforslag nr. 18 om indsættelse af en ny paragraf vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Det er ikke tanken at holde en længere pause på dette tidspunkt. Nu må vi se, hvor hurtigt sagerne bliver behandlet. Det er muligt, der bliver en mindre pause på et senere tidspunkt, men det vil dog ikke blive tilfældet, hvis de næstfølgende sager behandles med nogenlunde hurtighed.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af skattekontrolloven. (Kontrol med visse byggearbejder m. v.). (Lovforslag nr. L 147. Fremsat 1/2 79. Første behandling 27/2 79. Betænkning 16/5 79).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.